

PUHDAS ITÄMERI JOHN NURMISEN SÄÄTIÖ

Rahastoraportti

1/2011 (10.5.2011)

Tilanne 28.2.2011	€
Lahjoitukset	6,9 MEUR
Käytetyt varat	4,4 MEUR
Sitoumukset	2,0 MEUR

Yleistä Puhdas Itämeri -hankkeista

Puhdas Itämeri -hankkeilla on kaksi toiminta-alueita: Itämeren rehevöitymisen oireita ehkäisevät hankkeet sekä Suomenlahden öljyliikenteen turvallisuutta edistävä hanke. Rehevöitymishankkeita johtaa Marjukka Porvari ja Tankkeriturva-hanketta Pekka Laaksonen. Yhteensä kaikkien hankkeiden ja niiden tukitoimien parissa työskentelee kahdeksan henkilöä, joista kolme osaa-aikaisesti.

Rehevöitymishankkeiden tavoitteena on vähentää vuosittain Itämereen päätyvän fosforin määrää yhteensä 2500 tonnilla. Hankekohteissa pyritään fosforinpoistoa vedenpuhdistamoilla tehostamaan niin, että puhdistuslaitokselta lähtevän jäteveden fosforipitoisuus on korkeintaan 0,5 mg litrassa. Tankkeriturva-hankkeen tavoite on merkittävästi pienentää suuren öljytankkerionnettomuuden riskiä Suomenlahdella, mikä toteutetaan ottamalla käyttöön ENSI-navigointipalvelu.

Varainhankinta

Puhdas Itämeri -hankkeet rahoitetaan täysin lahjoitusvaroin. Tällä hetkellä varoja kerätään Rehevöitymishankkeiden 2500 tonnin tavoitteesta uupuvan 900-1000 vuotuisen fosforitonin vähentämiseen. Sitoumukset eli nyt käynnissä oleviin hankkeisiin varattu summa on 2 miljoonaa euroa, joka voi kasvaa mikäli hankkeiden aikataulut pitenevät.

Puhdas Itämeri -hankkeiden sähköinen lahjoitusalue hankkeiden verkkosivuilla uudistettiin tammikuussa 2011. Näin lahjoittamisesta haluttiin tehdä entistä yksinkertaisempaa. Joulukuussa Puhdas Itämeri -hankkeiden verkkosivuilla toteutettiin pienimuotoinen joulukampanja, jonka yhteydessä saattoi lähettää sähköisiä joulukortteja sekä osallistua Alpo Tuurnalan akvarellin arvontaan.

Joulun aikaan 36 yritystä lahjoitti hankkeille yhteensä yli 75 000 euroa. Nokia sitoutui alkuvuodesta 2011 jatkamaan vuonna 2005 alkanutta tukeaan Puhdas Itämeri -hankkeille. Onnisen kanssa solmittiin kaksivuotinen sopimus laitteistotoimituksista, joiden arvo on yhteensä 100 000 euroa.

Rehevöitymishankkeet

Puhdas Itämeri -rehevöitymishankkeita on tällä hetkellä käynnissä viidessä maassa, yhdeksässä kaupungissa. Yhteensä niillä pienennetään Itämeren vuotuista fosforikuormaa n. 1500 tonnilla.

Säätiön Pietarin-projektin viimeinen vaihe on loppusuoralla. Pohjoisella puhdistamolla kemiallisen fosforinpoiston laitehankinnat sekä rakennus- ja asennustyöt valmistuvat toukokuussa 2011.

Pohjoisen puhdistamon laitehankinnoista 50 % maksaa Ruotsin valtion Swedish International Development Agency (SIDA). Pietarin yhdyskuntajätevesien tehostetulla fosforinpoistolla vähennetään Suomenlahden fosforikuormaa reilulla 1000 tonnilla.

Syksyllä 2010 valmistuneen, SIDAn rahoittaman Hatsinan vesilaitoksen esiselvityksen pohjalta on aloitettu puhdistamon investointien suunnittelu ravinteiden poiston tehostamiseksi. Tehtävään on valittu konsulttitoimisto ja järjestelmä on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2013 aikana. John Nurmisen Säätiö maksaa Hatsinan kemiallisen fosforinpoiston laitehankinnat kokonaisuudessaan ja vesilaitos puolestaan rakennus- ja asennuskulut. Hankkeella pienennetään fosforikuormaa 60 tonnilla.

Viipurin jätevedenpuhdistamolla syksyllä 2010 yhteistyössä Suomen ympäristöministeriön ja Kemiran kanssa aloitetut fosforinpoiston koeajot ovat edelleen käynnissä. Pysyvän järjestelmän suunnittelu on kuitenkin aloitettu ja suunnittelun tekevä konsultti valittu. Asennus- ja rakennustyöt on tarkoitus saada valmiiksi vuonna 2012. Myös Viipurissa säätiö vastaa laitehankintojen ja vesilaitos asennusten sekä rakennustöiden kustannuksista. Viipurin vesilaitoksen tehostetulla fosforinpoistolla saadaan vähennettyä itäisen Suomenlahden fosforipäästöjä 20 tonnilla.

John Nurmisen Säätiö johtaa teknisten selvitysten tekemistä ja fosforinpoistoinvestointeja Itämeren kaupunkien liiton, UBC:n, koordinoimassa PURE-hankkeessa (Project on Urban Reduction of Eutrophication). Hanke toteutetaan EU:n Itämeriohjelman tuella ja siinä parannetaan fosforinpoistoa Valko-Venäjällä, Puolassa, Latviassa ja Virossa. Fosforinpoistoa ja lietteenhallintaa tehostavat laitteet on toimitettu Riian jätevedenpuhdistamolle vuoden 2011 alkupuolella. PURE-hankkeen lisäksi Riassa on tarkoitus tehostaa fosforinpoistoa myös John Nurmisen Säätiön suoralla tuella. PURE-hankkeessa tehtyjen teknisten selvitysten perusteella Latvian Jurmalassa ja Valko-Venäjän Brestissä investoidaan tehostettuun fosforinpoistoon vuosien 2011–2012 aikana. Hankkeessa saavutetaan yhteensä 300–500 tonnin fosforikuormituksen vähenemä.

Tankkeriturva-hanke

Tankkeriturva-hankkeen tavoitteena on parantaa Suomenlahden meriliikenteen turvallisuutta ja pienentää öljyonnettomuuden riskiä luomalla ja käyttöön ottamalla ENSI-navigointipalvelu (Enhanced Navigation Support Information). Palvelu parantaa tiedonvaihtoa aluksen ja alusliikenneohjauksen välillä mahdollistamalla ennakoivan alusliikenteen ohjauksen. Tankkerit puolestaan saavat ENSI-portaalin kautta tarvitsemaansa navigointi-informaatiota. Hankkeen pääyhteistyökumppani on Liikennevirasto.

Syksyllä ja talvella 2010 valmisteltiin ENSI-portaalin tarjouskilpailudokumentteja. Capgemini laati portaalista toiminnallisen kuvauksen sekä teknisen spesifikaation. Adage puolestaan suunnitteli käyttöliittymän prototyypin. Dokumentit luovutettiin Liikennevirastolle tammikuussa 2011 portaalin kilpailutusta varten. Sekä Capgemini, että Adage ovat lahjoittaneet työpanoksensa.

Ilmatieteen laitoksen (sää- ja jäätiedot), Sköldvikin sataman (satamatiedot) ja Arctia Icebreakingin (jäänmurtotiedot) kanssa on sovittu tietojen kokoamisesta ENSI-portaaliin. Liikennevirasto teki ENSI:n liittyvän oman projektisuunnitelmansa vuoden 2011 alussa ja etenee sen mukaisesti. Portaali on tarkoitus saada koekäyttöön vuoden 2011 lopussa.